

SYKAVKY ZÁBAVNE

Logopedický materiál na trénovanie správnej výslovnosti hlások

Mária Košútová

Ilustrácie: Eva Staňová

infra
Slovakia

O AUTORKE

Mgr. Mária Košútová

Študovala odbor logopédia na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Má skúsenosti s vedením individuálnej a skupinovej terapie, diagnostikou narušenej komunikačnej schopnosti, prácou s deťmi v predškolských zariadeniach i prácou s rodičmi. Objektom jej záujmu sú najmä raná intervencia, narušený vývin reči a problémy s výslovnosťou hlások. Žije v Žiline s manželom a tromi synmi.

O ILUSTRÁTORKE

PaedDr. Eva Staňová

Vyštudovala slovenský jazyk a literatúru a výtvarnú výchovu na Pedagogickej fakulte Trnavskej univerzity v Trnave. Rigorózne štúdium skončila u akademického maliara Blažej Baláža. Vo výtvarnej tvorbe sa venuje najradšej kombinovanej technike. V tomto pracovnom zošite využila kresbu tušom. Pôsobí v Základnej škole s materskou školou Pod hájom v Dubnici nad Váhom. Žije s manželom v Ilave a je mamou dvoch detí.

OBSAH

PRE KOHO JE MATERIÁL URČENÝ?	8
ČO SÚ SYKVAVKY A PREČO DEŤOM ROBÍ ICH VÝSLOVNOSŤ PROBLÉMY?	8
ČO V MATERIÁLI NÁJDETE?	8
MANUÁL PRE RODIČOV	8
PRÍPRAVNÉ CVIČENIA	9
VYVODZOVNIE HLÁSKY	11
FIXÁCIA HLÁSKY V SLOVÁCH	13
AUTOMATIZÁCIA	15
POUŽITÁ LITERATÚRA	16
LOGOPECIKÉ PRACOVNÉ LISTY	17
LOGOPEDICKÉ BÁSNIČKY	31
LOGOPEDICKÉ KARTIČKY	39

PRE KOHO JE MATERIÁL URČENÝ?

Materiál, ktorý držíte v rukách, je určený deťom vo veku od 3 do 6 rokov, ale aj starším deťom s poruchami zvukovej roviny reči.

Využijú ho vo svojej praxi najmä logopédi, ale aj učitelia a špeciálni pedagógovia. Pracovný zošit je koncipovaný tak, aby s ním bez problémov pracoval aj rodič dieťaťa, ktoré má ťažkosti s výslovnosťou sykaviek, a aby bolo toto precvičovanie pre deti naozaj zábavou.

ČO SÚ SYKAVKY A PREČO DEŤOM ROBÍ ICH VÝSLOVNOSŤ PROBLÉMY?

Pre potreby tejto publikácie ako sykavky označujeme spoluhlásky: /s/, /z/, /š/, /ž/ a /c/, /č/. Sykavky sú spolu s hláskami /l/ a /r/ artikulačne najnáročnejšie hlásky v slovenčine. (Viac o sykavkách v časti Vyvodzovanie hlásky.)

ČO V MATERIÁLI NÁJDETE?

Súčasťou materiálu sú okrem dôležitých informácií aj:

- **Pracovné listy** určené na **vyvodzovanie sykaviek a ich fixáciu v slabikách** (12 ks).
- **180 obrázkov na kartičkách**, ktoré sú **vytlačené** na hrubšom papieri a **určené na vystrihnutie a vyfarbenie dieťaťom**. Následne kartičky využijeme pri všetkých uvedených aktivitách a hrách **na fixáciu (upevnenie) sykaviek v slovách**. Postup použitia kartičiek je uvedený v časti **Námety na hry s logopedickými kartičkami**.
- **Básničky s ilustráciami na automatizáciu sykaviek** (14 básničiek).

Pracovný zošit vhodne dopĺňa samostatný logopedický materiál, **ŠIKOVNÝ JAZÝČEK**.

MANUÁL PRE RODIČOV

Ak má vaše dieťa ťažkosti s výslovnosťou sykaviek alebo máte akékoľvek pochybnosti o jeho vývine reči, navštívte logopéda. Logopéd zdiagnostikuje, či naozaj ide o poruchu, a ak áno, aký je to typ a čo je príčinou poruchy. Podľa toho určí ďalší priebeh terapie. Vyšetrenie u logopéda je nevyhnutné, ale nie postačujúce – je potrebné trénovať správnu výslovnosť aj v domácom prostredí, ideálne každý deň pár minút.

Logopedická terapia má 4 fázy: prípravné cvičenia, vyvodenie hlásky, fixácia a automatizácia (Lechta, 2002).

Prípravné cvičenia – sluchové cvičenia na rozlíšenie sykavky od iných hlások a cvičenie motoriky artikulačných orgánov. Môžete sa inšpirovať námetmi z časti Prípravné cvičenia.

Vyvodenie hlásky – hlásku nacvičujeme najprv samostatne, izolovane (napr. „š“). Môžete použiť pracovné listy ku konkrétnej sykavke (napr. vláčik).

Fixácia (upevnenie) v slabikách a slovách – keď dieťa dokáže sykavku vysloviť samostatne, spájame ju so samohláskami (napr. „šu šu šu“). Môžete použiť pracovné listy ku konkrétnej

LOGOPEDICKÉ PRACOVNÉ LISTY

VYVODENIE SYKAVIEK
A FIXÁCIA (UPEVNENIE)
V SLABIKÁCH

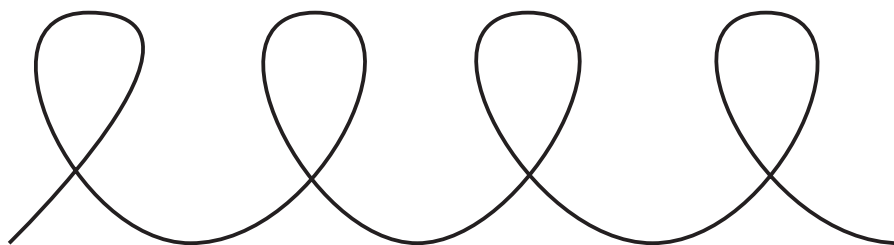

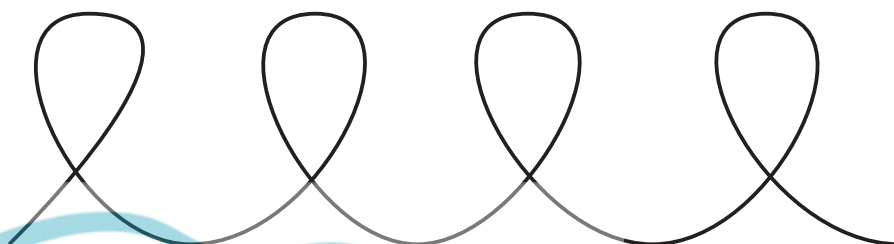
FIXÁCIA HLÁSKY Z V SLABIKÁCH

Pozri, táto mucha letí a spieva si pri tom zi zi zi zi. Druhá si spieva ze ze ze ze, tretia mucha si spieva za za za za, štvrtá zo zo zo zo a posledná zu zu zu zu.

ZI

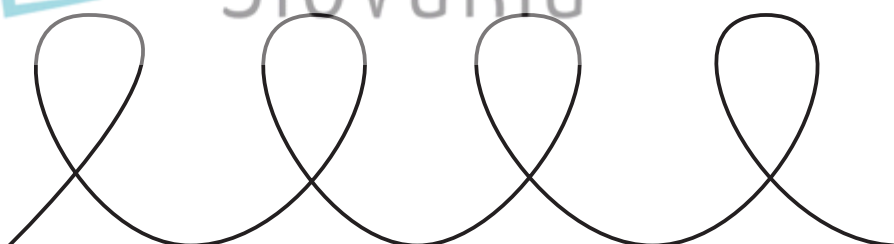
ZE

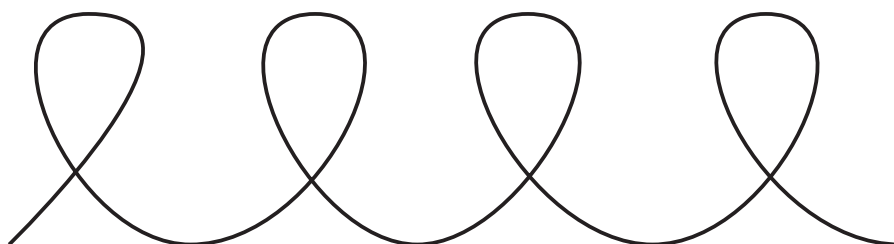
ZA

ZO

ZU

Podobne ako pri fixácii hlásky /s/ začíname trénovať hlásku /z/ v spojení so samohláskami /i/ a /e/. Najťažšie sa vyslovujú slabiky /zu/ a /zo/, pretože pri sykavke /z/ je potrebné rozťahnuť pery do úsmevu a pri samohláskach /u/, /o/ naopak zošpúliť.

LOGOPEDICKÉ
BÁSNIČKY
S ILUSTRÁCIAMI

AUTOMATIZÁCIA
VÝSLOVNOSTI SYKAVIEK

Slovakia

S, s, Ť, ť

SIVÝ SLONÍK VESELY
VYSKAKOVAL V POSTELI.
STARÝ SLON MU SPIEVAL
A SYN SLADKO SPINKAL.

S, s, Ť, ť

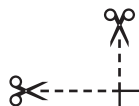
SOVA SEDÍ NA SANIACH,
SEDÍ, NEMÁ VÔBEC STRACH.
SPÝTAL SA JEJ SIVÝ PES:
„KTO POSYPAL SNEHOM LES?“

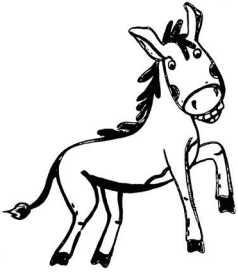
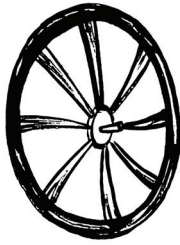

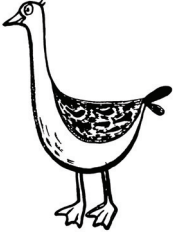
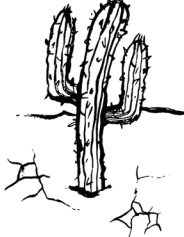

LOGOPEDICKÉ KARTIČKY

FIXÁCIA (UPEVNENIE)
VÝSLOVNOSTI SYKAVIEK
V SLOVÁCH

S V STREDE A NA KONCI SLOVA

 <p>BASA</p>	 <p>OSOL</p>	 <p>KOLESO</p>
 <p>KOSÍ</p>	 <p>MÄSO</p>	 <p>MISA</p>
 <p>OSA</p>	 <p>VLASY</p>	 <p>ANANÁS</p>
 <p>AUTOBUS</p>	 <p>HUS</p>	 <p>KAKTUS</p>
 <p>LES</p>	 <p>NOS</p>	 <p>PES</p>

